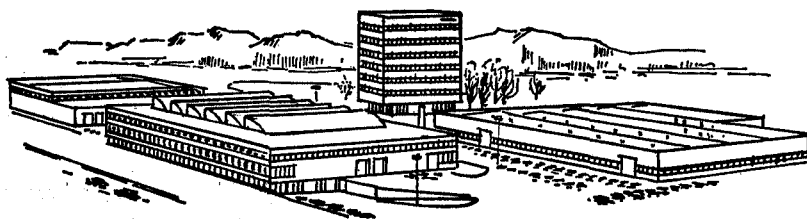

BRUK ELEKTRISITET

TIL KOKING
OG OPPVARMING

Trondheim Elektrisitetsverk

Deres erfarne partner på alle områder
innen elektroteknikken

SIEMENS NORGE A/S

Sluppen - Trondheim

Nedalssakens videre gang

FRANTS-G. MØRCH

I årboken for 1970 ble det redegjort for underskjønnets behandling av vår sak. Dette endte som kjent med at vi ble tilkjent en erstatning på vel kr. 1.732.000,—. Underskjønnet ble av de fleste parter anket til behandling i overskjønn. Dette ble inkaminert i Tydal 21/9 1970 og befaring i marken ble holdt 22.—23. september. Behandlingen i overskjønnet fortsatte under ledelse av sorenskriver Paul Hjelm Hansen i Trondheim i tiden 19.—29. januar 1971 med avhør av parter, sakkyndige og vitner, dokumentasjon og prosedyre. Til grunn for begjæringen om behandling i overskjønn ligger kgl. res. av 23/8 1968 om regulering av Nea — Nesjø dam. Foreningens prosessfullmektig var fortsatt h.r.adv. Nils Vågland.

Retten hadde ved overskjønnet oppnevnt de samme sakkyndige som ved underskjønnet. Dette var: Skogsakkyndig forstkandidat Anders Finstad, beitesakkyndig herredsagronom Asbjørn Ven, beite- og reindriftsakkyndig statskonsulent Loyd Villmo, fiskerisakkyndig professor dr. Erling Sivertsen, vilt- og jaktakkyndige forstmester Jon Lykke og forstkandidat Finn Kamfjord. Dessuten ble ført som private sakkyndige hydrolog Leif Torgersen, skogkonsulent Arne Sulland, engasjert av Ths. Angells Stiftelser. Landskapsarkitekt Nils Flønes engasjert av T.E.V. og dessuten ble etter Stiftelsens begjæring driftsfullmektig i Pihlske Sameie avhørt om hytteplanlegging.

En rekke parter og partsrepresentanter ble avhørt og det ble lagt frem adskillige dokumenter, dels av teknisk art. Fra foreningens side møtte sivilingeniørene Christensen og Mørch samt daglig leder Tor Johansen.

Følgende siteres:

Fra utskrift av overskjønnet avsaagt av Midt-Trøndelag herredsrett 21/4 1971 «Trondhjems Turistforening, eier av gnr. 189 bnr. 3 Neøyen og gnr. 190 bnr. 6 Neøyene østre, 3757 da neddemmes (eksklusiv takst nr. 17 a). Eiendommen er fredet, — på den «må ingen plante, ingen buske og inter tre hugges, opprykkes, skades eller borttages», dog således at dispensasjon kan gis og at fredningen ikke skal være til hinder for rydding, bebyggelse m.m.»

Visstnok i 1952 vedtok Turistforeningens generalforsamling at eiendommen også skulle fredes for all jakt og fangst, men vedtaket er såvidt opplyst ikke etterlevet.

Spesiell skjønnsforutsetning:

- a. E-verket bygger bilvei fra Sylsjøveien til Nea elv med bro over denne og vedlikeholder veien frem til Nedalfoss Kraftverk. Fra broen over Nea er det anlagt bilvei frem til den nye hyttetomt. Veiene og broen var ferdig for bruk 7. juli 1970.

MOTE FOR MENN

DRESSER, JAKKER, BUKSER,
FRAKKER OG KAPPER
SPORTS- OG IDRETTSUTSTYR

Det store utvalg i herreklær
fra innerst til ytterst,
fra øverst til nederst
finner De hos

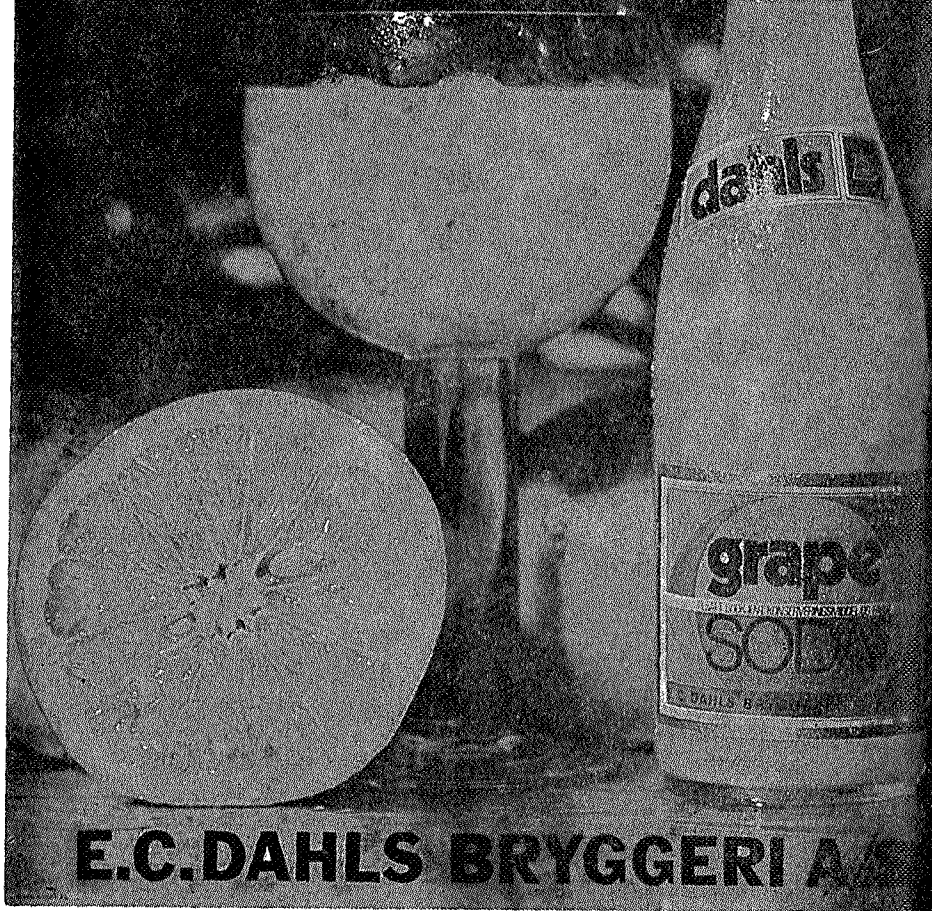
Arne Rønning
TRONDHEIM

- b. E-verket vil bygge og vedlikeholde en ny 20 kV kraftlinje frem til den nye hytte. Linjen forutsettes ferdig innen 1. april 1971 og det vil således være adgang til uttak av strøm fra denne i byggeperioden 1971. I byggeperioden 1970 har E-verket stilt et diesellaggregat gratis til disposisjon for uttak av anleggsstrøm. Abonnement på kraft må avtales med styret for E-verket.
- c. E-verket bygger felles båtdrag ved Nesjø dam med rett for Turistforeningen til å benytte samme. Turistforeningen får adgang til gratis nausttomt på samme sted.
- d. E-verket erstatter omleggingen av nåværende turistruter i samsvar med konsesjonsvilkårenes pkt. 13, siste ledd.
- e. Turisthytten og Nedal gårds hus forutsettes overtatt og fjernet av E-verket før oppdemmingen 1971. Turistforeningen kan benytte den gamle turisthytte og gårdens hovedbygning til oppdemmingen skjer sommeren 1971. Turistforeningen plikter å fraflytte på en ukes varsel fra E-verket.
Såfremt Turistforeningen ønsker å beholde eller flytte noen av de gamle hus — eller deler av disse — må sådan flytting være foretatt innen en uke før oppdemming skjer.
- f. E-verket foretar nødvendig omlegging av telefonledning frem til den nye turisthytte.
- g. Turistforeningen får 5% rente av erstatningen for neddemmet grunn og skog fra 1.1.1969. Beløpet må eventuelt inkluderes i det samlede erstatningsbeløp.

Høyesterettsadvokat Vaagland har i sitt påstandskrift fremmet følgende krav :

- I. Trondheim Elektrisitetsverk pålegges som tiltak å bygge bro over gammelt damsted for Essandsjøen til bruk for fotgjengere (skiløpere).
- II. Trondhjems Turistforening tilkjennes med tillegg av 25% full erstatning for alle skader og ulemper foreningen påføres, idet spesielt følgende forhold påpekes:
  1. Nedal Turisthytte og Nedal gård blir neddemmet og må fornyes herunder flytningsutgifter.
  2. Driftstap sommeren 1969 ved Nedal Turisthytte grunnet redusert besøk foranlediget ved iverksatt snauhugst av området som skal neddemmes.
  3. Driftstap ved Nedal Turisthytte sommeren 1970 og inntil ny hytte kan bli oppført og tatt i bruk.
  4. Driftstap ved Storeriksvollen for 1969, 1970 og 1971.
  5. Driftstap ved ny turisthytte grunnet skjemmet utseende, neddemmede muldmyrer og ulemper forøvrig.
  6. Verdiforringelse resterende eiendom grunnet samme forhold.
  7. Omlegging turistveier, jfr. Trondhjems Turistforenings brev av 7.11. 1969.
  8. Tap av neddemmet område inkl. forsumpningsgrense og tomteområde for nåværende Nedalshytte og Nedal gård, med oppdyrket mark samt beitemuligheter.
  9. Tap av jakt i neddemningsområdet, herunder redusert utnyttelse av Nedalshytta ved redusert utleie til jegere.

Ny smak: GrapeSoda!

10. Tap ved redusert viltbestand som følge av at sommer- og vinterbeiter blir neddemmet, likesom Nesjøen vil stenge trekkveie for elg.
11. Tap av fiskemuligheter i de tjern som neddemmes.
12. Tap av neddemmet skog.
13. Vanskeliggjort båtdrag.

Retten tar pkt. a, b og c i de spesielle forutsetninger i betraktning som særfordeler.

Som anført tas tiltakskravet, påstandens pkt. I, ikke til følge. Heller ikke er det grunnlag for erstatning for vanskeliggjort ferdsel ved Essanddammen. Det tas hensyn til risiko for driftstap ved Nedal turisthytte 1971 (spesielle forutsetninger pkt. e) under erstatningsfastsettelse for turisthytten. Ellers finnes ikke grunnlag for påstått driftstap noget år ved gammel og ny Nedal Turisthytte og Storerikvollen, ei heller verdiforringelse av resterende eiendom. Det antas at fredningen ikke vil kunne stille seg avgjørende i veien for realisering av enhver plan om oppføring av hytter. Men det må ved en eventuell hytteutnyttelse måtte tas hensyn til at eiendommen er disponert for drift av turisthytte og dessuten til at området er reinbeitedistrikt. Retten finner derfor at neddemningen ikke betinger erstatning for tomtegrunn.

Det gis erstatning etter gjenanskaffelsesverdi for Nedal turisthytte samt for bebyggelsen på Nedal gård forsåvidt som den har tjent til underbringelse av turister. Til grunn legges senganallet, som var 64, og hensyn tas til nødvendig økning av gulvareal og til meromkostninger som skyldes bygningsforskrifter, helseforskrifter, branntekniske hensyn. På den annen side erindres at den gamle turisthytte var umoderne og adskillig slitt og at forholdene for økonomisk drift vil ligge bedre an ved den nye hytte. Husene på Nedal gård var sterkt nedslitt og gårdsdriften var forlenget opphørt. Tomt og tomteopparbeidelse medregnes i erstatningen.

Nytt innbo erstattes ikke, men i gjenanskaffelsesverdien medtas flytningsutgifter for utstyr og innbo som kan nyttiggjøres.

Omlægging av turistveier p.g.a. neddemning og ny plassering av turisthytten erstattes. Videre erstattes neddemmet grunn med oppdyrket mark, beite og skog, jakt, fangst og fiske. Vanskeliggjort båtdrag erstattes.

Engangserstatning for turisthytte	kr. 1.700.000
for neddemmet grunn (inkl. skog)	« 115.000
for jakt, fangst, fiske	« 60.000
for ulemper	« 25.000
	<hr/>
	kr. 1.900.000
Tillegg 25 %	« 475.000
	<hr/>
	kr. 2.375.000

Rentetillegg er omhandlet i de spesielle forutsetninger pkt. g og i høyesterettsadvokat Vaaglands påstand, hvis pkt. IV lyder:

«Trondhjems Turistforening får 6% renter av erstatningen for neddemmet grunn og skog fra 1.1.1969 samt for resterende beløp som skal utbetales fra skjønnets avhjemles til betaling skjer.»

DEN NYE NEDALSHYTTA

ligger vakkert til med fin utsikt over Nesjøen

Rørleggerarbeidet er utført av

K. LUND AS

Holtermannsv. 59 og Dronningens gt. 23

TRONDHEIM

Retten fastsetter renter til 5%. Den beregnes fra 1. januar 1969 av kr. 115.000 + 25%, og fra avhjemlingen av det øvrige erstatningsbeløp, dog således at her går i fradrag utbetalt forskudd. Det er opplyst at kr. 300.000 er betalt i november 1969.

Som det fremgår var erstatningssummen ca. kr. 643.000 høyere ved overskjønnet enn ved underskjønnet. Det syntes da som om finansieringen for byggingen av den nye Nedalshytten dermed var løst. Imidlertid anket Trondheim Elektrisitetsverk dommen til Høyesterett med ankeerklaring 18/6 1971 fra h.r.adv. O. Trampe Kindt hvor påstanden er:

1. Overskjønnet oppheves forsåvidt takst nr. 17 gjenanskaffelsesverdien for Turisthytte kr. 1.700.000 angår.
2. Overskjønnet oppheves forsåvidt det har tilkjent grunneierne eneretten til fisket i den nye Nesjø og dette begrunnes slik:

1. Hytteerstatningen

Den ankende part mente at Turistforeningen hadde krav på et tilsvarende bygg som det som gikk tapt i første rekke basert på m² innhold og samme standard.

Turistforeningen krevet etter *sengeantall* og den høyere standard som dagens hotell drift tilsier.

Skjønnen har lagt sengeantall og den høyere standard til grunn — og har bygget på at det skulle gjelde andre bygningsforskrifter, helseforskrifter, brann-tekniske hensyn m.v. for nye bygg enn for eldre, slik at erstatningen for hytten fra underskjønn til overskjønn er øket med i alle fall kr. 500.000,—.

Denne avgjørelse påankens derfor på grunn av feilaktig rettsanvendelse.

2. Fiskeerstatningen.

Overskjønnet har avgjort spørsmålet om Trondheim E-verk har rett til å reservere krokfiske i den nye sjø for almenheten i henhold til skjønnslovens § 48, og underkjent skjønnsforutsetningenes bestemmelse herom.

Trondheim E-verk er enig at dette punkt i skjønnsforutsetningene er av juridisk karakter — slik at det kan overprøves av skjønnsretten — men er uenig i dens avgjørelse.

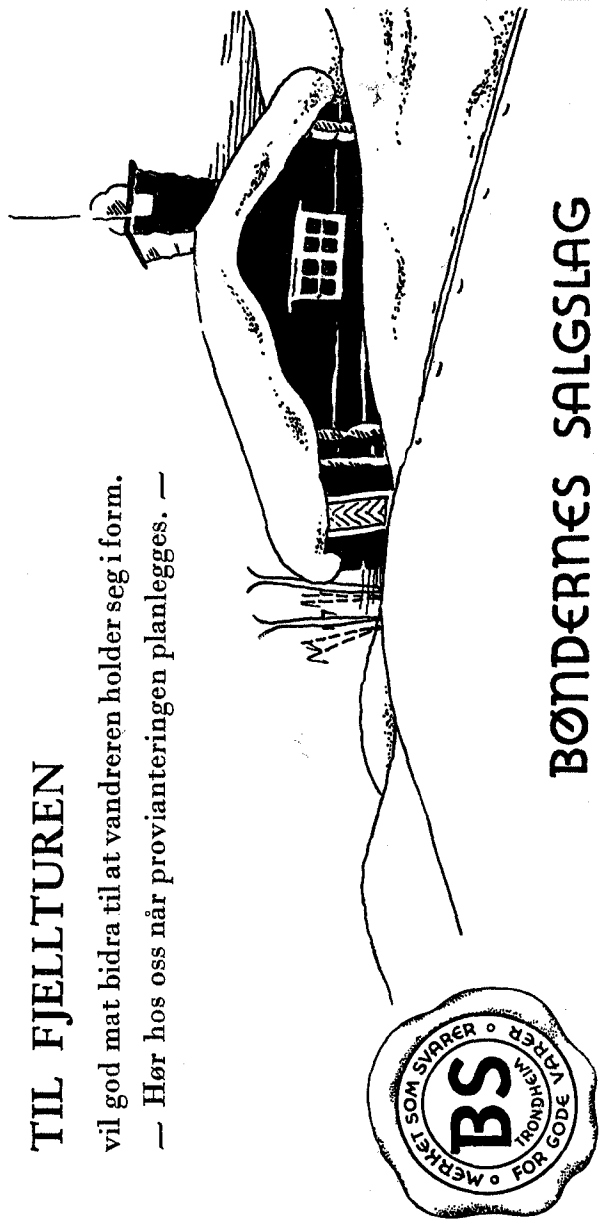
Skjønnsretten har således tatt feil på flere punkter.

- a) Stiftelsene og Turistforeningen har fraskrevet seg krav på fiskeerstatning ved overdragelsen i sin tid av elverettighetene. De har da heller ikke krav på erstatning in natura i form av fiske i den nye sjø.

**FJELLANGER
WIDERØE AS**
INGENIØR- OG ARKITEKTFIRMA

TIL FJELLTUREN

vil god mat bidra til at vandrerer holder seg i form.
— Hør hos oss når provianteringen planlegges. —

BØNDERNES SALGSLAG

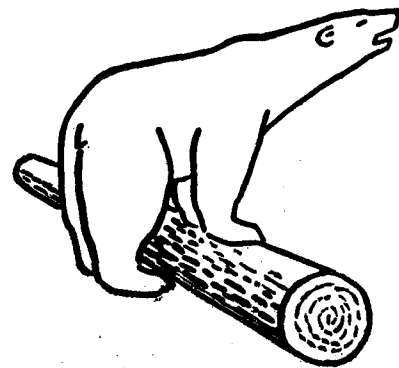
- b) Stiftelsene og Turistforeningens adgang til å råde over neddemmet grunn når sjøen er nedtappet er fortsatt den samme — hva enten de får fiskerett i den nye sjø eller ikke.
- c) Det er her utvilsomt tale om en ny sjø på tusener av dekar — og ikke bare «en elv som bringes til å gå over sine bredder».
- Det er Stiftelsene og Turistforeningen som er grunneiere og derfor i første rekke berøres av anken.

På grunn av at de bruksberettigede i den del av området som var tidligere almenning formelt også berøres tas disse også med i anken for dette punktes vedkommende.

Anken er av Høyesteretts kjæremålsutvalg henvist til behandling i Høyesterett. Når saken skal behandles vet en når dette skrives ikke. En må imidlertid regne med at det neppe vil bli før i løpet av våren 1972.

I Nedalen går byggingen av 1. byggetrinn sin gang og byggekomiteen håper det vil lykkes å få hytten med ca. 50 gjestesenger driftsklar til påsken 1972.

Krypinn og betjeningsrom, uthus med vedskjul og doer, vannverk og kloakk-anlegg med septiktank er ferdig. Hovedbygget er ferdig utvendig, og innvendig går innredningsarbeidet for fullt. Forutsetningen er at håndverkerne skal være ferdig til jul, slik at det da er møblering som gjenstår. På grunn av anken til Høyesterett er imidlertid fullfinansieringen ikke helt klar og bestilling av møbler og endel utstyr er utsatt inntil økonomien er mer avklart. Styret håper imidlertid at hyttens 1. byggetrinn kan være ferdig til bruk påsken 1972.

1/6 RANHEIM PAPIRFABRIK
RANHEIM